

HNB

Trg hrvatskih velikana 3, 10002 Zagreb
tel.: 01 45 64 555 / faks: 01 46 10 551, 45 50 726, 46 10 591
teleks: 22 569 / www.hnb.hr / mb 3269817

**ODLUKA O KLASIFIKACIJI IZLOŽENOSTI U RIZIČNE SKUPINE I
NAČINU UTVRĐIVANJA KREDITNIH GUBITAKA
("Narodne novine", br. 114/2017. i 110/2018., dalje u tekstu: Odluka)**

- ODGOVORI NA UPITE KREDITNIH INSTITUCIJA –

SADRŽAJ:

BROJ PITANJA	TEMA	DATUM OBJAVE
2021-48/1	Obustava brojenja dana zakašnjenja	23. veljače 2021.
2020-646/1	Određivanje statusa neispunjavanja obveza – "pulling effect"	18. prosinca 2020.
2020-528	Određivanje statusa neispunjavanja obveza – "novi" brojač dana zakašnjenja	26. listopada 2020.
2020-481/a	Određivanje statusa neispunjavanja obveza – nekreditna obveza	26. listopada 2020.
2020-481/c	Određivanje statusa neispunjavanja obveza – "novi" brojač dana zakašnjenja	26. listopada 2020.
2020-481/d	Određivanje statusa neispunjavanja obveza – kategorija stanovništvo	26. listopada 2020.
2020-481/e	Određivanje statusa neispunjavanja obveza – "novi" brojač dana zakašnjenja	26. listopada 2020.
2020-328	Klasifikacija i mjerenje imovine preuzete u zamjenu za nenaplaćenu izloženost pri početnom priznavanju u odnosu na odredbe članka 12. Odluke o klasifikaciji	26. listopada 2020.
2019-425/1	Prvorazredni instrumenti osiguranja	28. svibanj 2020.
2019-712	Prestanak važenja prijelazne odredbe i knjigovodstvene posljedice ukidanja praga od 0,8% umanjenja po izloženostima klasificiranim u rizične podskupine A-1 i A-2	23. prosinac 2019.
2019-260	Procjena budućih novčanih tokova za klijenta u status neispunjavanja obveza temeljem kriterija engl. <i>unlikely to pay</i>	28. kolovoz 2019.
2019-172	Status važenja police osiguranja nekretnine/pokretnine koje služe kao instrument osiguranja	28. kolovoz 2019.
2019-87	Procjena vrijednosti pokretnina kao instrumenata osiguranja	28. kolovoz 2019.
2019-711/IV	Tretman izloženosti subjektu, a nakon provedenog postupka restrukturiranja	28. kolovoz 2019.

2018-739/I	Tretman izvanbilančnih izloženosti prilikom stupanja klijenta u status neispunjavanja obveza	28. kolovoz 2019.
2018-739/II	Način izračuna umanjenja vrijednosti izvanbilančnih izloženosti nakon prelaska u bilančnu izloženost	28. kolovoz 2019.
2018-594	Primjena konverzijskih faktora	28. kolovoz 2019.
2017-726	Neizvjesnost naplate kamatnih prihoda	28. kolovoz 2019.
2017-711/I	Restrukturirane izloženosti	28. kolovoz 2019.
2017-711/II	Prag značajnosti	28. kolovoz 2019.
2017-711/III	Specifični zahtjevi uslijed neučinkovitosti naplate	28. kolovoz 2019.
2017-682/I	Primjena minimalnih umanjenja vrijednosti	28. kolovoz 2019.
2017-682/II	Postupak s restrukturiranim izloženostima	28. kolovoz 2019.
2017-682/III	Klasifikacija izvanbilančnih stavki	28. kolovoz 2019.
2017-681/I	Definicija izloženosti	28. kolovoz 2019.
2017-681/II	Status neispunjavanja obveza	28. kolovoz 2019.
2017-681/III	Brojanje dana zakašnjenja	28. kolovoz 2019.

Broj pitanja	2021-48/1
Tema:	Obustava brojenja dana zakašnjenja
Broj članka:	članak 12. stavak 2.
Datum objave odgovora:	23. veljače 2021.
Pitanje:	Može li kreditna institucija obustaviti brojenje dana zakašnjenja u razdoblju od 1. svibnja 2020. do 18. listopada 2020. godine, a vezano uz odredbe <i>Zakona o interventnim mjerama u ovršnim i stečajnim postupcima za vrijeme trajanja posebnih okolnosti</i> ("Narodne novine", br. 53/2020 i 83/2020; dalje u tekstu: <i>Zakon o interventnim mjerama</i>) i točke 18. <i>EBA Smjernica o primjeni definicije statusa neispunjavanja obveza na temelju članka 178. Uredbe (EU) br. 575/2013</i> (EBA/GL/2016/07; dalje u tekstu: <i>EBA Smjernice</i>)? Kao primjer navodi se izloženost osigurana adekvatnim instrumentom osiguranja, za koju je kreditna institucija podnijela prijedlog za ovrhu na nekretninama dužnika, a sud niti nakon 18 mjeseci od donošenja rješenja o ovrsi nije zakazao niti jedno ročište, niti prvu i drugu javnu dražbu, budući da su sudovi, zbog odredbi <i>Zakona o interventnim mjerama</i>, zastali s ovrhama.
Odgovor:	EBA Smjernice u točki 18. propisuju da u slučaju kad je podmirivanje obveza obustavljeno na temelju zakonske mogućnosti ili drugih zakonskih ograničenja, i brojenje dana zakašnjenja treba obustaviti tijekom tog razdoblja. Zakonom o interventnim mjerama, koji je stupio na snagu 1. svibnja 2020. propisane su posebne interventne mjere u ovršnim i stečajnim postupcima za vrijeme trajanja posebnih okolnosti uslijed proglašenja epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2. Članak 3. stavak 1. <i>Zakona o interventnim mjerama</i> navodi kako se za vrijeme trajanja posebnih okolnosti u smislu <i>Zakona</i> zastaje s postupanjem u svim ovršnim postupcima. Iznimka su postupci koji se provode radi namirenja tražbine zakonskog uzdržavanja djeteta (alimentacija), druge tražbine kada se ovrha provodi radi namirenja budućih obroka po dospijeću (u pravilu, druga uzdržavanja i naknade štete radi izgubljenog uzdržavanja), tražbine po osnovi dospjele, a neisplaćene plaće, naknade plaće ili otpremnine i ako je riječ o mjerama osiguranja iz kaznenog postupka. Posebne okolnosti, kako je određeno u članku 8. <i>Zakona o interventnim mjerama</i>, uključujući i produženje roka, trajale su u razdoblju od 1. svibnja 2020. do 18. listopada 2020. godine. Za vrijeme trajanja posebnih okolnosti nisu tekle zatezne kamate. Slijedom navedenoga, stupanjem na snagu <i>Zakona o interventnim mjerama</i> ispunjen je uvjet iz točke 18. <i>EBA Smjernica</i>, odnosno nastupile su zakonske mogućnosti temeljem kojih je obustavljeno podmirivanje obaveza kroz ovršne postupke te se brojenje dana provedenih u statusu neispunjenja obveza može

	obustaviti u razdoblju trajanja posebnih okolnosti, odnosno stvarni se dani provedeni u statusu neispunjenja obveza u navedenom primjeru mogu umanjiti za 171 dan koliko je bilo trajanje posebnih okolnosti. Kao što je dalje navedeno u točki 18. EBA Smjernica, u takvim situacijama institucije trebaju analizirati, u slučajevima u kojima je to moguće, razloge upotrebe mogućnosti za takvu obustavu te trebaju procijeniti moguće naznake vjerojatnosti da dužnik neće u cijelosti podmiriti svoje obveze u skladu s člankom 178. stavcima 1. i 3. Uredbe (EU) br. 575/2013 te u skladu s odjeljkom 5. EBA smjernica. Slijedom navedenoga, a u smislu Odluke to znači da se za vrijeme trajanje posebnih okolnosti zaustavlja mehanizam propisan člankom 12. stavkom 2. Odluke, odnosno stvarni broj dana provedenih u statusu neispunjenja obveza neće biti okidač za provođenje dodatnih umanjenja vrijednosti za izloženost iz primjera, već se za isto koriste prilagođeni tj. dani provedeni u statusu neispunjenja obveza umanjeni za vrijeme trajanja posebnih okolnosti (171 dan). Navedeno umanjenje broja dana provedenih u statusu neispunjenja obveza za potrebe članka 12. stavka 2. Odluke može se primijeniti na sve izloženosti za koje bi, sukladno internim procedurama kreditne institucije, bilo potrebno pokrenuti postupak ovrhe, ali koje nisu pokrenute upravo zbog stupanja na snagu Zakona o interventnim mjerama, kao i Zakona o dopuni Zakona o provedbi ovrhe nad novčanim sredstvima ("Narodne novine", broj 47/2020).
Broj pitanja	2020-646/1
Tema:	Određivanje statusa neispunjavanja obveza – "pulling effect"
Broj članka:	članak 6. stavak 3. i članak 12. stavak 9.
Datum objave odgovora:	18. prosinca 2020.
Pitanje:	Kako brojati dane zakašnjenja u slučaju kada je definicija statusa neispunjavanja obveza definirana na razini proizvoda te izloženost uđe u status neispunjavanja obveza zbog toga što bruto knjigovodstvena vrijednost izloženosti u statusu neispunjenja obveza dužnika čini više od 20% bruto knjigovodstvene vrijednosti svih bilančnih izloženosti prema tom dužniku (tzv. "pulling effect"). Kao primjer navedena je situacija u kojoj klijent iz kategorije "stanovništvo", za koju se status neispunjenja obveza primjenjuje na razini proizvoda, ima 2 proizvoda od kojih je prvi ušao u status neispunjenja obveza, a drugi nije. Postavlja se pitanje uzima li se za potrebe članka 12. stavka 9. Odluke o klasifikaciji (umanjenje vrijednosti prema danima zakašnjenja za plasmane koji nisu osigurani adekvatnim instrumentom osiguranja), ukoliko naknadno dođe do zadovoljenja "pulling effect" uvjeta, za svaki proizvod broj dana kašnjenja pojedinog proizvoda ili se uzima broj dana kašnjenja kao da se status neispunjenja obveza primjenjuje na razini klijenta. Konkretni primjer: ukoliko je kriterij za „pulling effect“ zadovoljen u trenutku dok je proizvod 1 kasnio 200 dana, a proizvod 2 i dalje

	nema dospelog duga (0 dana kašnjenja), koristi li se za potrebe članka 12. stavka 9. Odluke o klasifikaciji za prvi proizvod 200 dana kašnjenja, a za drugi proizvod 0 dana kašnjenja ili se za oba proizvoda uzima kašnjenje od 200 dana.
Odgovor:	Sukladno članku 6. stavku 3. Odluke o klasifikaciji kada bruto knjigovodstvena vrijednost partije u statusu neispunjavanja obveza čini više od 20% bruto knjigovodstvene vrijednosti svih bilančnih obveza promatranog dužnika smatra se da je nastupio status neispunjavanja obveza za sve bilančne i izvanbilančne izloženosti po svim proizvodima tog dužnika. Dakle, u tom slučaju nije potrebno mijenjati razinu primjene definicije statusa neispunjavanja obveza već je potrebno sve proizvode dužnika smatrati proizvodima u statusu neispunjavanja obveza. Međutim, navedeno ne utječe na brojanje dana zakašnjenja po pojedinom proizvodu. Navedeno, u konkretnom primjeru bi značilo da bi za proizvod 1 brojač bio 200 dana, a za proizvod 2 bi bio 0 dana zakašnjenja. Obzirom da se radi o izloženosti koja nije osigurana adekvatnim instrumentom osiguranja, ukoliko se na istu primjenjuje članak 12. stavak 9. za proizvod 1 bi se trebalo provesti umanjeње vrijednosti veće od 30% izloženosti. Nadalje, sukladno stavku 11. istog članka koji propisuje da ako kreditna institucija na temelju pogoršane kreditne sposobnosti dužnika utvrdi veći gubitak od onog koji proizlazi iz stavka 9. tog članka, dužna je provesti umanjeње vrijednosti u visini takvog, većega gubitka. Proizvod 2, koji ne kasni, ali se u skladu s odredbama članka 6. stavka 3. Odluke o klasifikacije smatra da je postao izloženost u statusu neispunjavanja obveza, kreditna institucija dužna je klasificirati u rizičnu podskupinu B-1 ili lošiju i provesti odgovarajuće umanjeње vrijednosti i rezerviranje.
Broj pitanja	2020-528
Tema:	Određivanje statusa neispunjavanja obveza – "novi" brojač dana zakašnjenja
Broj članka:	Članak 6.
Datum objave odgovora:	26. listopad 2020.
Pitanje:	Postavljaju se pitanja vezano uz početak primjene praga značajnosti iz Delegirane uredbe komisije (EU) 2018/171 od 19. listopada 2017. o dopuni Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda za prag značajnosti za dospjele kreditne obveze (dalje u tekstu: Uredba) te Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 u dijelu vrednovanja imovine i izvanbilančnih stavki te izračunavanja regulatornoga kapitala i kapitalnih zahtjeva ("Narodne novine", br. 87/2018; dalje u tekstu: Odluka): 1. Kreditna institucija primjenjuje brojanje dana i određivanje statusa neispunjavanja obveza za izloženosti prema stanovništvu na razini

	pojednog kreditnog proizvoda te planira nastaviti primjenjivati isti tretman, je li to prihvatljivo? 2. Trebaju li, počevši s 31. prosinca 2020., u primjeni biti dva paralelna brojača dana zakašnjenja ili novi brojač u potpunosti treba zamijeniti stari? 3. S obzirom da novi način brojanja dana i određivanje statusa NPL-a kod nekih izloženosti može dovesti do toga da se dužnik koji kasni jednu ratu („zakašnjenje od 30 dana“) tretira isto kao dužnik koji je u potpunosti prestao s plaćanjem, očekuje li HNB od kreditnih institucija da primjenjuju novi brojač dana za potrebe klasifikacije dužnika u rizične skupine i izdvajanja ispravaka vrijednosti?
Odgovor:	1. Prema članku 1. Odluke, koji se poziva na članak 1. stavak 2. i stavak 3. Uredbe, te članku 6. stavku 2. Odluke o klasifikaciji, definicija nastanka statusa neispunjavanja obveza za izloženosti prema stanovništvu može biti definirana na razini dužnika ili na razini proizvoda. Dakle, prihvatljivo je da definicija nastanka statusa neispunjavanja obveza za izloženosti prema stanovništvu bude definirana na razini proizvoda. 2. Za potrebe prepoznavanja statusa neispunjavanja obveza počevši s 31. prosinca 2020. (kako za potrebe Uredbe tako i za potrebe Odluke o klasifikaciji) potrebno je u primjeni imati samo novi brojač. Za isto se kreditnoj instituciji preporuča reobračun od onoga dana kada je zaista došlo do kašnjenja, sukladno definiciji praga materijalnosti i načina brojenja dana zakašnjenja navedenom u Odluci, kako bi mogla prikazati točne podatke dana kašnjenja. Ukoliko navedeno nije moguće ili je prezahtjevno, reobračun je potrebno napraviti minimalno 90 dana unazad od dana primjene definicije statusa neispunjavanja obveza sukladno Odluci. 3. Sukladno odredbama članka 6. Odluke o klasifikaciji smatra se da je dužnik u statusu neispunjavanja obveza ako zadovoljava uvjete propisane člankom 178. Uredbe. Slijedom navedenog, utvrđen status neispunjavanja obveza temeljem Uredbe koristi se i za potrebe Odluke o klasifikaciji.
Broj pitanja	2020-481/a
Tema:	Određivanje statusa neispunjavanja obveza – nekreditna obveza
Broj članka:	Članak 6. i članak 3. stavak 1. točka 2.
Datum objave odgovora:	26. listopad 2020.
Pitanje:	Treba li se iznos dospjele obveze po platnom prometu (nekreditna dospjela obveza) uključivati u iznos ukupne dospjele obveze na razini dužnika, za potrebe pokretanja dana kašnjenja po kreditnim izloženostima? U tom slučaju mogu li se dani kašnjenja po nekamatnim prihodima računati po principu starosti obaveza?
Odgovor:	Odluka o klasifikaciji u članku 3. stavku 1. točki 2. definira izloženost kao sve bilančne i izvanbilančne stavke koje se odnose na pojedini financijski instrument, a koji su predmet Odluke o klasifikaciji. Sukladno prethodno

	navedenom iznos dospjele obveze po platnom prometu treba uključivati u iznos ukupne dospjele obveze na razini dužnika, ukoliko su takve obveze dio jednog financijskog instrumenta, a za potrebe brojanja dana kašnjenja po kreditnim izloženostima. U tom slučaju, dani kašnjenja broje se vodeći računa da se isto odgovarajuće poveže na isti financijski instrument, a kako je propisano Odlukom o klasifikaciji.
Broj pitanja	2020-481/c
Tema:	Određivanje statusa neispunjavanja obveza – "novi" brojač dana zakašnjenja
Broj članka:	Članak 6.
Datum objave odgovora:	26. listopad 2020.
Pitanje:	Je li novi brojač dana kašnjenja potrebno koristiti samo za potrebe klasifikacije izloženosti u rizične skupine, odnosno može li banka tzv. ekonomski brojač zadržati za potrebe slanja opomena klijentu, za potrebe aktivacije zadužnice, ovrhe nad nekretninama?
Odgovor:	Banka treba postupati i brojati dane zakašnjenja prema Odluci za potrebe prepoznavanja statusa neispunjavanja obveza i klasifikacije izloženosti u rizične skupine te izračuna kapitalnih zahtjeva. Procese naplate i ostale procese u kreditnoj instituciji, kreditna institucija može uspostaviti sukladno odgovarajućem regulatornom okviru odnosno propisima i dobrim praksama, pojedinog slučaja/pravnog posla koji se razmatra.
Broj pitanja	2020-481/d
Tema:	Određivanje statusa neispunjavanja obveza – kategorija stanovništvo
Broj članka:	Članak 6. stavak 3.
Datum objave odgovora:	26. listopad 2020.
Pitanje:	Kreditna institucija utvrđuje status neispunjavanja obveza prema dužniku iz kategorije stanovništva na razini proizvoda sukladno članku 6. stavku 2. Odluke o klasifikaciji, a koji ima 2 partije kredita. Dospjeli dug na dan 31. svibnja po partiji 1 veći je od apsolutne i relativne sastavnice te dani kašnjenja iznose 92 dana što bi značilo da je u statusu neispunjavanja obveza. Istovremeno, dug po partiji 2 je manji od apsolutne i relativne sastavnice te se brojač dana kašnjenja resetira odnosno svodi na 0. Je li ispravno tumačenje da se zbog partije 1, čija bruto knjigovodstvena vrijednost izloženosti u statusu neispunjavanja obveza čini više od 20% bruto knjigovodstvene vrijednosti svih bilančnih izloženosti prema tom dužniku, smatra da je nastupio status neispunjavanja obveza za sve bilančne i izvanbilančne izloženosti po svim proizvodima tog dužnika, odnosno u ovom primjeru i za partiju 2?
Odgovor:	Ispravno je tumačenje da ako kreditna institucija ima bilančne izloženosti prema dužniku koje su u statusu neispunjavanja obveza i bruto knjigovodstvena

	vrijednost izloženosti u statusu neispunjenja obveza čini više od 20% bruto knjigovodstvene vrijednosti svih bilančnih izloženosti prema tom dužniku, smatra se da je nastupio status neispunjavanja obveza za sve bilančne i izvanbilančne izloženosti po svim proizvodima tog dužnika, sukladno članku 6. stavku 3. Odluke o klasifikaciji.
Broj pitanja	2020-481/e
Tema:	Određivanje statusa neispunjavanja obveza – "novi" brojač dana zakašnjenja
Broj članka:	Članak 6.
Datum objave odgovora:	26. listopad 2020.
Pitanje:	Kada se u vremenu "t" izloženost klijenta promatra na razini proizvoda, na koji način je potrebno brojati dane kašnjenja u trenutku kada se klijenta počne promatrati na razini dužnika (bruto knjigovodstvene vrijednost partije u defaultu čini više od 20% bruto knjigovodstvene vrijednosti svih bilančnih obveza promatranog dužnika). Treba li početi brojati dane ispočetka, od 0, ili ponovno izbrojati dane po partijama i simulirati kao da klijenta nikad nije promatran na razini partije ili izbrojane dane po proizvodu (najviši broj dana po proizvodu) nastaviti brojati na klijentu?
Odgovor:	Sukladno odredbama Odluke o klasifikaciji kada bruto knjigovodstvena vrijednost partije u defaultu čini više od 20% bruto knjigovodstvene vrijednosti svih bilančnih obveza promatranog dužnika smatra se da je nastupio status neispunjavanja obveza za sve bilančne i izvanbilančne izloženosti po svim proizvodima tog dužnika. Dakle, u tom slučaju nije potrebno mijenjati razinu primjene definicije statusa neispunjavanja obveza već je potrebno sve proizvode dužnika smatrati proizvodima u statusu neispunjavanja obveza.
Broj pitanja	2020-328
Tema:	Klasifikacija i mjerenje imovine preuzete u zamjenu za nenaplaćenu izloženost pri početnom priznavanju u odnosu na odredbe članka 12. Odluke
Broj članka:	Članak 12. stavak 3.
Datum objave odgovora:	26. listopad 2020.
Pitanje:	Na koji način provesti klasifikaciju i mjerenje imovine preuzete u zamjenu za nenaplaćenu izloženost pri početnom priznavanju u odnosu na odredbe članka 12. Odluke? Kreditna institucija ima izloženost prema dužniku koja je (bila) osigurana adekvatnim instrumentom osiguranja, a dužnik po toj izloženosti kasni više od dvije godine od stupanja u status neispunjenja obveza i za kojeg su se svakih 180 dana uvećavala umanjena vrijednosti za 5% sukladno članku 12.

	stavku 3. Odluke. Neto knjigovodstvena vrijednosti izloženosti iznosi 5,8 milijuna kuna. Na javnoj dražbi je preuzet predmetni instrument osiguranja za vrijednost od 17 milijuna kuna te ima nekoliko ponuda za prodaju predmetnog zemljišta i to za veću cijenu od iznosa preuzimanja. Mišljenje je da je potrebno provesti usklađenje umanjnja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke, i to na razinu vrijednosti preuzimanja nekretnine, s obzirom da rezultat dražbovanja potvrđuje tržišnu vrijednost te imovine kao i obzirom na ponude koje kreditna institucija zaprima, a što sve implicira da je tržišna vrijednost preuzete nekretnine znatno viša od trenutne neto knjigovodstvene vrijednosti izloženosti (5,8 milijuna kuna). Isto se obrazlaže time što je trenutna neto knjigovodstvena vrijednost plasmana rezultat postupanja sukladno odredbama i proteku vremena te kako trenutna razina umanjnja vrijednosti ne odražava stvarno očekivani kreditni gubitak po toj izloženosti sukladno Međunarodnom standardu financijskog izvještavanja 9 <i>Financijski instrumenti</i> (dalje u tekstu: MSFI 9), odnosno stvarne vremenske vrijednosti budućih očekivanih novčanih tokova po toj izloženosti. Zaključno, smatra se da je ispravnije priznati vrijednost preuzete imovine po vrijednosti preuzimanja od 17 milijuna kuna (koja je procijenjena na 22,5 milijuna kuna), nego po 5,8 milijuna kuna, a sve iz razloga što se očekuje prodaja iste po znatno višoj vrijednosti od iznosa za koji je nekretnina preuzeta i to u roku kraćem od godinu dana, a za što postoje dokumentirane ponude.
Odgovor:	Nakon preuzimanja kreditna institucija može imovinu preuzetu u zamjenu za nenaplaćenu izloženost klasificirati kao imovinu namijenjenu prodaji u skladu s Međunarodnim standardom financijskog izvještavanja 5 – <i>Dugotrajna imovina namijenjena prodaji</i> (dalje u tekstu: MSFI 5), ali samo ako su ispunjeni svi kriteriji navedeni u točki 8. MSFI-ja 5: postojanje plana prodaje imovine; pokrenut je aktivni program pronalaženja kupca i izvršenja plana; imovinu treba aktivno nuditi na tržištu po cijeni koja je razumna s obzirom na njezinu trenutnu fer vrijednost; treba očekivati zaključenje prodaje u roku od jedne godine od dana priznavanja imovine. U tom slučaju, u skladu s točkom 15. MSFI-ja 5 imovina se početno priznaje po knjigovodstvenoj vrijednosti ili poštenoj (fer) vrijednosti umanjenoj za troškove prodaje, ovisno o tome koja je niža. U skladu s točkom 18. MSFI-ja 5 navedeno je kako se neposredno prije početnog razvrstavanja u imovinu namijenjenu prodaji knjigovodstvena vrijednost imovine mjeri u skladu s primjenjivim MSFI-jem. Budući da je imovina preuzeta u zamjenu za nenaplaćenu izloženost prije nego što je određena kao imovina po MSFI-ju 5 bila financijska imovina, vrednuje se po MSFI-ju 9. Kreditne institucije u Republici Hrvatskoj za umanjnje vrijednosti primjenjuju odredbe MSFI-ja 9, ali istovremeno dužne su pridržavati se odredbi iz Odluke o klasifikaciji, što je u skladu s točkom 18. Međunarodnog računovodstvenog standarda 1 – <i>Prezentiranje financijskih izvješća</i>, u kojoj se navodi da se može odstupiti od primjena standarda ako se mjerodavnim regulatornim okvirom takvo odstupanje nalaže. Stoga neto knjigovodstvena vrijednost izloženosti čini knjigovodstvenu vrijednost

	imovine preuzete u zamjenu za nenaplaćenu izloženost prije razvrstavanja u imovinu namijenjenu prodaji. U skladu s točkom 12. Međunarodnoga računovodstvenog standarda 8 – <i>Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške</i>, pri određivanju računovodstvene politike za područje koje nije pokriveno pojedinačnim MSFI-jem mogu se razmotriti i općeprihvaćene prakse i druga stručna literatura. Stoga, svakako ističemo da je početno priznavanje imovine preuzete u zamjenu za nenaplaćenu izloženost definirano EBA Smjernicama za upravljanje neprihodujućim i restrukturiranim izloženostima (EBA/GL/2018/06, u nastavku teksta: Smjernice) objavljenima 31. listopada 2018. od strane Europskoga nadzornog tijela za bankarstvo, a koje se primjenjuju od 30. lipnja 2019. U skladu s točkom 230. Smjernica, primljena ovršena imovina trebala bi se vrednovati na temelju nižeg od sljedećih iznosa: a) knjigovodstvena vrijednost financijske imovine, pri čemu se ovršenu imovinu ili imovinu primljenu u svrhu plaćanja duga smatra kolateralom; b) fer vrijednost preuzete imovine umanjena za troškove prodaje. Područje procjene vrijednosti ovršene imovine pobliže je uređeno u poglavlju 9.7. Smjernica, stoga je te odredbe Smjernice potrebno proučiti i na odgovarajući način ugraditi u interne politike.
Broj pitanja	2019– 425/1
Tema:	Prvorazredni instrumenti osiguranja - Jamstvo HAMAG-BICRO-a iz portfelja ESIF ograničenih portfeljnih jamstava
Broj članka:	članak 17.
Datum objave odgovora:	28. svibnja 2020.
Pitanje:	Postavlja se pitanje mogu li se pri klasifikaciji izloženosti u skladu s Odlukom jamstva HAMAG-BICRO-a iz portfelja ograničenih portfeljnih jamstava iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF) (koje je definirano Prilogom III. Provedbene Uredbe Komisije (EU) br. 964/2014 od 11. rujna 2014.) priznati kao prvorazredni instrument osiguranja u smislu članka 17. Odluke.
Odgovor:	Jamstvo HAMAG-BICRO-a iz portfelja ESIF ograničenih portfeljnih jamstava može se smatrati prvorazrednim instrumentom osiguranja u smislu članka 17. Odluke ukoliko ako su ispunjeni uvjeti iz članaka 213. do 216. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012. Detaljnije vidjeti odgovor broj 500/2019 –425/1–MT–SPT u dokumentu <i>Odgovori na upite u vezi s kapitalnim zahtjevima za kreditni rizik i tehnikama smanjenja kreditnog rizika</i> objavljenog na web stranici HNB-a.
Broj pitanja	2019-712

Tema:	Prestanak važenja prijelazne odredbe i knjigovodstvene posljedice ukidanja praga od 0,8% umanjenja po izloženostima klasificiranima u rizične podskupine A-1 i A-2
Broj članka:	članak 21. stavak 2.
Datum objave odgovora:	23. prosinca 2019.
Pitanje:	Kreditna institucija postavila je pitanja vezana uz daljnju primjenu članka 21. stavka 2. Odluke: 1. Hoće li se mijenjati članak 21. stavak 2. Odluke na način da se produlji zahtijevani minimum od 0,8% ukupnog umanjenja po izloženostima klasificiranima u rizične podskupine A1 i A2, 2. U slučaju da dođe do otpuštanja umanjenja vrijednosti i rezervacija na 1. siječnja 2020., evidentiraju li se knjigovodstveno promjene kroz račun dobiti i gubitka tekuće godine ili retroaktivnom primjenom kroz kapital. Kreditna institucija iznosi mišljenje da bi navedeno otpuštanje evidentirala na teret zadržane dobiti jer se radi o značajnom jednokratnom efektu koji je rezultat višegodišnjih knjiženja.
Odgovor:	1. Članak 21. stavak 2. Odluke, kojim je propisana primjena prijelazne odredbe prema kojoj ukupno umanjenje po izloženostima klasificiranima u rizične podskupine A-1 i A-2 u razdoblju do 31. prosinca 2019. ne može iznositi manje od 0,8% iznosa bruto knjigovodstvene vrijednosti izloženosti u tim rizičnim podskupinama, osim na financijsku imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, <u>od 1. siječnja 2020. više neće biti u primjeni.</u> 2. U skladu s točkom 22. MRS-a 8 - <i>Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške</i> retroaktivna primjena se primjenjuje u slučajevima promjene računovodstvenih politika. Isto tako, u skladu s točkama 14. i 15. MRS-a 8 smatra se da je promjena računovodstvene politike ako promjenu nalažu određeni standardi ili je posljedica te promjene da financijski izvještaji pružaju pouzdanije i korisnije podatke. Promjenom se ne smatra primjena neke računovodstvene politike na transakcije, druge poslovne događanje ili stanja koji se bitno razlikuju od prethodnih. Na osnovi prethodno navedenog mišljenja smo da istek prijelazne odredbe ne predstavlja promjenu računovodstvene politike odnosno nisu ispunjeni zahtjevi iz MRS-a 8 za retroaktivnom primjenom korekcija kroz kapital. Ukoliko zbog razloga isteka prijelazne odredbe u Odluci kojom je bio propisan prag od 0,8% dođe do potrebe otpuštanja umanjenja vrijednosti i rezervacija od 1. siječnja 2020. ta otpuštanja potrebno je knjigovodstveno evidentirati kroz račun dobiti i gubitka tekuće godine.

Broj pitanja	2019-260
Tema:	Procjena budućih novčanih tokova za klijenta u status neispunjavanja obveza temeljem kriterija engl. <i>unlikely to pay</i>
Broj članka:	Članak 12. stavak 2. i 3.
Datum objave odgovora:	28. kolovoz 2019.
Pitanje:	Kreditna institucija traži mišljenje o tome može li, uzevši u obzir da je klijent raspoređen u status neispunjavanja obveza temeljem kriterija engl. <i>unlikely to pay</i> dok istovremeno uredno podmiruje obveze prema kreditnoj instituciji, procjenjivati da će budući novčani tokovi biti zasnovani i na poslovanju klijenta, a ne samo na vrijednosti adekvatnog instrumenata osiguranja te samim time ne primijeniti odredbe članka 12. stavka 2. i 3. Odluke. Kreditna institucija navodi kako je sukladno propisima, internim aktom propisala indikatore koji upućuju na to da dužnik neće u cijelosti podmiriti svoje obveze. Tako je osim dana kašnjenja, za indikatore propisala kriterije kao što su npr. rating klijenta, uzastopna blokada klijenta od strane drugih vjerovnika >60 dana, kapital <0 i sl. Ako klijent ima ispunjen jedan od navedenih indikatora, a uredan je u izmirivanju obveza tj. nema dana kašnjenja, kreditna institucija takvu izloženost, sukladno internim aktima, svrstava u status neispunjavanja obveza. Za takvog klijenta kreditna institucija, s obzirom na to da klijent sve svoje obveze prema kreditnoj instituciji uredno izmiruje, nema pravnih osnova pokrenuti pravne radnje za naplatu potraživanja. Kreditna institucija iznosi mišljenje da u prethodno opisanom slučaju postoji temelj da, u slučaju kada klijent uredno podmiruje svoje obveze, unatoč činjenici da je zbog nekog drugog kriterija, a ne kriterija neurednog podmirivanja obveza, razvrstan u status neispunjavanja obveza, može procjenu budućih novčanih tokova temeljiti na poslovanju klijenta, a ne samo na novčanim priljevima od adekvatnih instrumenata osiguranja, što je preduvjet za primjenu članka 12. stavka 2. i 3. Odluke. Slijedom navedenog, iznosi mišljenje da u takvoj situaciji kreditna institucija ne treba primijeniti odredbe članka 12. stavka 2. i 3. Odluke, već može smatrati da je procjena budućih novčanih tokova moguća i iz poslovanja klijenta, a ne samo adekvatnih instrumenata osiguranja. S druge strane kreditna institucija smatra da bi isključivo kašnjenje u podmirivanju obveza koje bi dovelo do svrstavanja klijenta u status neispunjavanja obveza bio nedvojbeni dokaz da postoje problemi s podmirivanje obveza i da je dovedeno u pitanje podmirivanje obveza klijenta u cijelosti te bi isključivo u tom slučaju kreditna institucija trebala procijeniti da ne postoji mogućnost ostvarivanja budućih novčanih tokova iz poslovanja klijenta već samo iz adekvatnih instrumenata osiguranja, te bi isključivo u tom slučaju bili ispunjeni uvjeti za primjenu članka 12. stavaka 2. i 3. Odluke.

Odgovor:	Sukladno odredbama članka 9. stavka 1. Odluke, u rizičnu skupinu A mogu se rasporediti samo izloženosti prema dužniku koji nije u statusu neispunjavanja obveza. Nadalje, sukladno članku 12. stavku 2. Odluke, ako je nastupio status neispunjavanja obveza, a procjena budućih novčanih tokova zasniva se na vrijednosti adekvatnih instrumenata osiguranja, neovisno o tome što u procjenu budućih novčanih tokova ulaze i ostali novčani tokovi, na te izloženosti primjenjuju se odredbe članka 12. stavci od 2. do 7. Odluke.

Broj pitanja	2019-172
Tema:	Status važenja police osiguranja nekretnine/pokretnine koje služe kao instrument osiguranja
Broj članka:	Članka 18. stavka 7.
Datum objave odgovora:	28. kolovoz 2019.
Pitanje:	Kreditna institucija traži pojašnjenje članka 18. stavka 7. Odluke vezano uz članak 208. točku 5. i članak 201. točku i. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27. 6. 2013., u daljnjem tekstu: Uredba). Kreditna institucija traži pojašnjenje definiranja statusa važenja police osiguranja nekretnine/pokretnine koje služe kao instrument osiguranja kako bi se one mogle upotrijebiti pri izračunu umanjenja vrijednosti bilančnih pozicija ili rezerviranja za gubitke vezanih uz izvanbilančne obveze (prema Odluci) odnosno kao priznati instrument kreditne zaštite pri izračunu regulatornog kapitala (prema Uredbi). Pitanje se odnosi na statusa važenja police osiguranja vezano uz način plaćanja premije.
Odgovor:	Člankom 18. stavkom 8. Odluke propisana je dokumentacija koju je kreditna institucija dužna pribaviti u vezi s nekretninom koja služi kao instrument osiguranja potraživanja, te je u točki 4. tog stavka kao obavezna navedena i polica osiguranja određene nekretnine koja je vinkulirana u korist kreditne institucije. Vezano uz pokretninu kao adekvatni instrument osiguranja naplate slična odredba navedena je u stavku 11. točki 13. istog članka. Članak 208. Uredbe propisuje zahtjeve za priznavanje nekretnina kao kolaterala, te se u stavku 5. jasno navodi kako je kreditna institucija dužna imati postupke kojima će pratiti je li nekretnina koja služi kao kreditna zaštita adekvatno osigurana od nastupanja štetnog događaja. U svim navedenim slučajevima ističe se da je kreditna institucija dužna osigurati da je nekretnina/pokretnina koja je priznata kao instrument osiguranja osigurana od nastupanja štetnih događaja odnosno da je polica osiguranja važeća te da za to kreditna institucija mora imati adekvatnu dokumentaciju.

Broj pitanja	2019-87
Tema:	Procjena vrijednosti pokretnina kao instrumenata osiguranja
Broj članka:	Članak 18. stavak 2..
Datum objave odgovora:	28. kolovoz 2019.
Pitanje:	Kreditna institucija postavila je više pitanja koja se odnose na regulatorni zahtjev za procjenom vrijednosti određenih pokretnina kao instrumenata osiguranja najmanje svake treće godine ako je vrijednost pri ugovaranju bila veća od 3 milijuna kuna, a kako bi se mogle upotrijebiti pri izračunu umanjenja vrijednosti bilančne izloženosti i rezerviranja za gubitke povezane s izvanbilančnim obvezama: 1. Kreditna institucija postavlja pitanje procjene vrijednosti zaliha s obzirom da se u praksi pojavljuju razni oblici zaliha navodeći pri tomu pšenicu, šećer, vino i ribe pritom ističući da svaki pojedini oblik zaliha ima različite karakteristike (npr. riba tijekom uzgoja povećava masu, cijena šećera kotira na burzi i dr.) što ih čini specifičnim, te navodi da nema dovoljno ovlaštenih procjenitelja u Republici Hrvatskoj koji su osposobljeni procjenjivati takve oblike imovine, što i povećava trošak financiranja klijentima kreditne institucije. Postavlja se pitanje nužnosti da u svim slučajevima inicijalnu procjenu i sve naknadne procjene izrađuje ovlašteni procjenitelj ili je prihvatljivo npr. za procjenu vrijednosti šećera koristiti cijenu s burze, te na osnovu klijentove informacije o količini zalihe izračunati vrijednost zalihe kao instrumenta osiguranja, za procjenu ribe, procijenjena vrijednost bi se izračunala kao umnožak trenutnog stanja zaliha prema informaciji dostavljenoj od strane klijenta i vrijednosti iz poslovnih knjiga. 2. Pitanje se odnosi na procjene vrijednosti nove opreme/strojeva, s obzirom da kreditna institucija kontrolira namjensko korištenje/plaćanje temeljem dostavljenih faktura od strane klijenta, odnosno može li se u slučajevima financiranja nove opreme/strojeva prihvatiti vrijednost opreme/strojeva koja je navedena u fakturama i kada je veća od 3 milijuna kuna. S obzirom na tržište pokretnina u Republici Hrvatskoj kreditna institucija smatra da je u tim slučajevima realna vrijednost nove opreme/strojeva upravo iznos koji klijent plaća dobavljaču, a kreditna institucija istu financira. Navodi i opravdanost povećanja troškova financiranja za klijente u takvim slučajevima. 3. Dodatno, kreditna institucija postavila je pitanje vezano za mogućnost da kreditna institucija odluči da pojedine pokretnine ne uključi pri izračunu umanjenja vrijednosti bilančne izloženosti i rezerviranja za gubitke povezane s izvanbilančnim obvezama. Kreditna institucija postavlja pitanje je li kreditna institucija u ovim slučajevima i temeljem koje zakonske odredbe, a za potrebe aplikativne evidencije, dužna imati procjenu ovlaštenog procjenitelja za pokretnine čija je vrijednost pri ugovaranju bila veća od 3 milijuna kuna te ih naknadno procjenjivati svake tri godine.

Odgovor:	Za pokretnine koje kreditna institucija svojim internim aktom prihvaća kao prikladne instrumente osiguranja (članak 18. stavak 11. točka 8. Odluke) i čija vrijednost pri ugovaranju nije viša od 3 milijuna kuna u skladu s člankom 18. stavkom 12. Odluke kreditna institucija kao vrijednost može uzeti ovisno od vrste pokretnine: kupoprodajnu vrijednost umanjenu za amortizaciju, vrijednost pokretnine iz police osiguranja ili tržišnu vrijednost koja je lako dostupna, transparentna i utvrđena u skladu sa standardima struke. Za pokretnine koje imaju vrijednost iznad 3 milijuna kuna pri ugovaranju instrumenta osiguranja dužna je osigurati procjenu neovisnog procjenitelja najmanje svake treće godine. Kreditna institucija u skladu s člankom 18. stavkom 11. točkom 8. Odluke svojim internim aktom utvrđuje koje pokretnine smatra prikladnim instrumentima osiguranja naplate i određuje omjer vrijednosti potraživanja i instrumenta osiguranja. Također kreditna je institucija za pokretnine čija je vrijednost u trenutku ugovaranja instrumenta osiguranja bila viša od 3 milijuna kuna dužna osigurati neovisnu procjenu najmanje svake treće godine. Stoga ako kreditna institucija određenu vrstu pokretnine neovisno o njezinoj vrijednosti u trenutku ugovaranja instrumenta osiguranja ne uvrsti u popis prikladnih instrumenta osiguranja u svojem internom aktu, takve se pokretnine ne smatraju adekvatnim instrumentom osiguranja u smislu ove Odluke te se ne uključuju pri procjenjivanju budućih novčanih tokova.

Broj pitanja	2019-711/IV
Tema:	Tretman izloženosti subjektu, a nakon provedenog postupka restrukturiranja
Broj članka:	Članka 14.
Datum objave odgovora:	28. kolovoz 2019.
Pitanje:	Kreditna institucija je sudjelovala u vlasničkom i poslovnom restrukturiranju klijenta prema kojem je imala izloženost. Uslijed financijskih poteškoća klijenta i nemogućnosti ispunjavanja ugovornih obveza klijenta, zbog restrukturiranja njegova poslovanja izloženosti prema klijentu su u statusu neispunjenja obveza U postupku restrukturiranja osnovan je novi pravni subjekt, a na kojeg su prenesena potraživanja u obliku kreditnih izloženosti prema starom subjektu. Kreditna institucija postavlja pitanje tretmana izloženosti prema tom novom subjektu, a nakon provedenog postupka restrukturiranja, sukladno odredbama članka 14. Odluke o klasifikaciji izloženosti u rizične skupine i načinu utvrđivanja kreditnih gubitaka.
Odgovor:	Odluka o klasifikaciji izloženosti u rizične skupine i načinu utvrđivanja kreditnih gubitaka u definiranju pojmova u članku 3. točki 9. navodi kako su restrukturirane izloženosti one izloženosti kod kojih je došlo do promjene prvobitno ugovorenih uvjeta kreditiranja zbog pogoršanja bilo kojeg od općih kriterija klasifikacije. Pritom se smatra da je izloženost restrukturirana ako se smanji kamatna stopa, smanji ili otpiše potraživanje po kamatama, promijeni visina glavnice, promijene rokovi otplate, izravno ili neizravno odobri nova

	u zamjenu za postojeću izloženost i/ili promijene drugi prvobitno ugovoreni uvjeti kreditiranja. Status neispunjavanja obveza izloženosti propisan je odredbama članka 6. Odluke na način da se smatra kako je dužnik u statusu neispunjavanja obveza ako zadovoljava uvjete propisane člankom 178. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (dalje u tekstu: Uredba (EU) br. 575/2013). Kreditna institucija dužna je za potrebe utvrđivanja statusa neispunjavanja obveza propisati indikatore koji upućuju na to da dužnik neće u cijelosti podmiriti svoje obveze. Jedan od indikatora jest i pokretanja stečajnog postupka ili poduzimanje druge pravne radnje (financijskog restrukturiranja) koja je uzrokovana lošim financijskim položajem dužnika. Kreditna institucija je dužna za restrukturirane izloženosti uspostaviti posebne evidencije i sustav njihova naknadnog praćenja. Nadalje, kreditne institucija su dužne, sukladno odredbama članka 11. Odluke, izloženosti prema dužniku koji je u statusu neispunjavanja obveza klasificirati u rizičnu podskupinu B-1 ili lošiju i provesti odgovarajuće umanjenje vrijednosti i rezerviranje. Odredbe članka 14. Odluke detaljnije propisuju uvjete za izloženosti u postupku restrukturiranja kao i uvjete i vremenske rokove potrebne za izlazak iz mjera restrukturiranja odnosno neprihodujućih izloženosti i priznavanje izloženosti u potpunosti nadoknadivim. Naglašavamo isto tako kako su odredbe Odluke u dijelu statusa neispunjenja obveza usklađene sa Smjernicom o primjeni definicije statusa neispunjavanja obveza na temelju članka 178. Uredbe (EU) br. 575/2013 (EBA/GL/2016/07, dalje u tekstu: Smjernice). Isto je detaljno propisano i Smjernicom o primjeni definicije statusa neispunjavanja obveza na temelju članka 178. Uredbe (EU) br. 575/2013 (EBA/GL/2016/07, dalje u tekstu: Smjernice). Stoga izloženost koja ostaje u obliku kreditne izloženosti koja se mjeri po amortiziranom trošku, a koja je sada prenesena na novoosnovane pravne osobe koje su osnovane u postupku restrukturiranja zadržava status restrukturiranih izloženosti sukladno Odluci te se na istu i nakon prijenosa na novoosnovane pravne osobe primjenjuju odredbe članka 14. Odluke.

Broj pitanja	2018-739/I
Tema:	Tretman izvanbilančnih izloženosti prilikom stupanja klijenta u status neispunjavanja obveza
Broj članka:	Članak 12., članak 15.

Datum objave odgovora:	28. kolovoz 2019.
Pitanje:	Kreditna institucija u svom upitu uvodno navodi kako je temeljem Odluke izloženost definirana kao sve bilančne i izvanbilančne stavke koje se odnose na pojedini financijski instrument koji je predmet Odluke. Nadalje, izvanbilančne stavke su obveze za podmirenje kojih će uslijediti ili može uslijediti odljev novčanih sredstava kreditne institucije, na temelju kojeg se zbog nemogućnosti povrata budućih odljeva sredstava kreditna institucija izlaže kreditnom riziku (izdane garancije, otvoreni nepokriveni akreditivi, mjenična i druga jamstva, preuzeta obveza iz ugovora o kreditu i slično, a ne uključuju ugovorenu vrijednost izvedenih instrumenata). Sukladno Odluci, prilikom stupanja klijenta u status neispunjavanja obveza kreditna institucija je dužna provoditi umanjenje izloženosti rizičnih skupina B i C sukladno članku 12. Odluke. Međutim, u kontekstu članka 12. Odluke, kreditna institucija smatra da se navedeni način umanjenja vrijednosti odnosi na potraživanja kreditne institucije po bilančnim izloženostima, dok se rezerviranja za očekivane kreditne gubitke po izvanbilančnim izloženostima provode kako je to definirano člankom 15. Odluke. Nadalje, navodi kako se u spomenutom članku 15. Odluke u odgovarajuće rizične skupine klasificiraju izvanbilančne stavke na osnovi kojih je kreditna institucija izložena kreditnom riziku zbog nemogućnosti povrata novčanih odljeva koji mogu nastati odnosno koji nastaju plaćanjem preuzetih izvanbilančnih obveza te je definiran način procjene rezerviranja za izvanbilančne stavke. U nastavku se ističe kako se u članku 12. stavku 2. i 3. Odluke navodi pojam potraživanje u kontekstu aktiviranja instrumenata osiguranja, odnosno naplate od strane kreditne institucije. Prema navedenom, kreditna institucija smatra da se odredbe spomenutog članka ne odnose na izvanbilančne izloženosti, s obzirom na to da se u spomenutom slučaju ne radi o potraživanju kreditne institucije, nego o potencijalnoj obvezi kreditne institucije. Nadalje iznosi se stajalište kako s obzirom na to da obveza kreditne institucije još nije nastupila, formalno niti ne postoji potraživanje temeljem kojeg se mogu pokrenuti pravne radnje aktiviranja instrumenta osiguranja, odnosno naplate od strane kreditne institucije. Slijedom navedenog, kreditna institucija traži potvrdu da je ispravno tumačenje da odredbe članka 12. Odluke kreditna institucija nije dužna primijeniti na izvanbilančne izloženosti po kojima kreditna institucija na izvještajni datum nema nikakvih potraživanja.
Odgovor:	Tumačenje je ispravno, na izvanbilančne izloženosti u statusu neispunjenja obveza primjenjuju se odredbe članka 15. Odluke.

Broj pitanja	2018-739/II
Tema:	Način izračuna umanjenja vrijednosti izvanbilančnih izloženosti nakon prelaska u bilančnu izloženost

Broj članka:	Članak 6., članak 12.
Datum objave odgovora:	28. kolovoz 2019.
Pitanje:	Kreditna institucija u svom upitu navodi kako je temeljem Odluke izloženost definirana kao sve bilančne i izvanbilančne stavke koje se odnose na pojedini financijski instrument koji je predmet Odluke. Nadalje, izvanbilančne stavke su obveze za podmirenje kod kojih će uslijediti ili može uslijediti odljev novčanih sredstava kreditne institucije, na temelju kojeg se zbog nemogućnosti povrata budućih odljeva sredstava kreditna institucija izlaže kreditnom riziku. U nastavku se navodi primjer izloženosti kreditne institucije koja se nalazi u statusu neispunjavanja obveza (eng. <i>default</i>), te za koju je potrebno provesti odgovarajuće umanjenje vrijednosti. U predmetnom primjeru radi se o klijentu koji se duže vremena nalazi u statusu neispunjavanja obveza, te prema kojem kreditna institucija ima bilančnu i izvanbilančnu izloženost, koja je također postala bilančna izloženost (npr. aktivirano je plaćanje po garanciji). Postojeća bilančna izloženost je u statusu neispunjavanja obveza 200 dana, te je sukladno članku 12. stavku 9. Odluke raspoređena u rizičnu podskupinu B-2 s provedenim umanjenjem vrijednosti većim od 30%. Po aktivaciji garancije, kreditna institucija je izvršila plaćanje te izvanbilančna izloženost po predmetnoj garanciji u tom trenutku također postaje bilančna izloženost, odnosno nastaje novo potraživanje kreditne institucije. Slijedom navedenog proizlazi da ako bi se za potrebe postupanja po odredbama članka 12. Odluke u obzir uzimali dani od kada je nastupio status neispunjavanja obveza, novonastala bilančna izloženost bi se rasporedila u rizičnu podskupinu B-2 (tj. kao i postojeća bilančna izloženost, jer bi se na nju odnosili isti dani kašnjenja kao i na postojeću bilančnu izloženost, a temeljem kojih bi se izračunao iznos umanjenja vrijednosti). Budući da je predmetna izloženost tek ušla u bilancu, a time i postala potraživanje kreditne institucije postavljate pitanje bi li se u takvim slučajevima, a za potrebe određivanja minimalnog postotka umanjenja vrijednosti sukladno članku 12. Odluke u slučaju nepokretanja pravnih radnji i/ili izostanka naplate, moglo promatrati vrijeme provedeno u statusu neispunjavanja obveza od trenutka kada je navedena izloženost zaista postala bilančna izloženost (tj. predmetne odredbe Odluke bi se primijenile u odnosu na dane kašnjenja koji su prošli od aktiviranja plaćanja po garanciji). U tom bi slučaju predmetno potraživanje bilo raspoređeno u rizičnu podskupinu B-1 s minimalnim umanjenjem vrijednosti od 2%. Iz svega naprijed navedenog kreditna institucija zaključuje da, u predmetnom primjeru, brojanje dana kašnjenja od stupanja klijenta u status neispunjavanja obveza neosnovano penalizira izvanbilančne pozicije u trenutku pretvaranja u bilančnu izloženost, tj. potraživanje kreditne institucije, te može uzrokovati nepotrebne fluktuacije u iznosima umanjenja vrijednosti. Pri tome treba uzeti u obzir i činjenicu da s obzirom na to da obveza kreditne institucije još nije

	nastupila, formalno niti ne postoji potraživanje temeljem kojeg su pravne radnje mogle biti pokrenute. Slijedom navedenog, kreditna institucija traži mišljenje vezano uz brojanje dana u defaultu za izvanbilančnu izloženost koja je postala bilančna izloženost u kontekstu primjene odredbi članka 12. Odluke, u slučaju kada se radi o klijentu koji je od ranije u statusu neispunjavanja obveza.
Odgovor:	Sukladno odredbama članka 6. smatra se da je dužnik u statusu neispunjavanja obveza ako zadovoljava uvjete propisane člankom 178. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012. Stavkom 2. toga članka Odluke propisano je da se za izloženosti u kategoriji izloženosti prema stanovništvu status neispunjavanja obveza može procjenjivati na razini pojedinog proizvoda. Stoga ako se u vašem primjeru radi o izvanbilančnoj izloženosti za koju se status neispunjavanja obveza procjenjuje na razini dužnika prema članku 12., potrebno je brojati dane računajući od dana kada je nastupio status neispunjavanja obveza dužnika.

Broj pitanja	2018-594
Tema:	Primjena konverzijskih faktora
Broj članka:	Članak 15. stavci 2. i 3.
Datum objave odgovora:	28. kolovoz 2019.
Pitanje:	Kreditna institucija u svom upitu navodi kako smatra da je u slučaju stupanja dužnika u status neispunjavanja obveza za izvanbilančne stavke dužna provesti odgovarajuće umanjeње vrijednosti i rezerviranje izloženosti u iznosu od najmanje 15% izloženosti korigirane za konverzijski faktor, a što je u skladu s člankom 15. stavkom 3. kojim je propisano da kreditna institucija pri procjeni rezerviranja određene izvanbilančne stavke može primijeniti konverzijski faktor niži od 1 kada takav niži konverzijski faktor adekvatno odražava rizik te izvanbilančne stavke. Kao primjer navodi slučaj činidbene garancije za uredan povrat avansa (po kojoj kreditna institucija nije pozvana na plaćanje u trenutku procjene rezervacija), a koja je osigurana prvorazrednim instrumentom osiguranja – garancijom izdanom od strane središnje države.
Odgovor:	Sukladno članku 3. stavku 2. Odluke izloženosti su sve bilančne i izvanbilančne stavke koje se odnose na pojedini financijski instrument, a koje su predmet Odluke. No, člankom 12. stavkom 2. navodi se da se isti primjenjuje na potraživanja od dužnika kod kojih je nastupio status neispunjavanja obveza, a procjena budućih novčanih tokova zasniva se na vrijednosti adekvatnih instrumenata osiguranja, te ako kreditna institucija nije poduzela odgovarajuće pravne radnje za naplatu tih potraživanja aktiviranjem

	instrumenata osiguranja. Izloženosti temeljem takvih potraživanja kreditna institucija dužna je rasporediti u rizičnu podskupinu B-1 ili lošiju i za njih provesti odgovarajuće umanjenje vrijednosti u visini od najmanje 15% izloženosti. Stoga se članak 12. stavak 2. ne može primijeniti na izvanbilančne izloženosti temeljem kojih još kreditna institucija nema potraživanja u bilanci. No, sukladno članku 15. kreditna institucija dužna je izvanbilančne stavke na osnovi kojih je kreditna institucija izložena kreditnom riziku zbog nemogućnosti povrata novčanih odljeva koji mogu nastati odnosno koji nastaju plaćanjem preuzetih izvanbilančnih obveza klasificirati u odgovarajuće rizične skupine te izračunati rezerviranja za očekivane kreditne gubitke po tim izvanbilančnim stavkama. Pri izračunu rezerviranja za očekivane kreditne gubitke kreditna institucija treba koristiti konverzijski faktor 1. Ukoliko kreditna institucija konverzijske faktore procjenjuje na temelju internih metoda procjene konverzijskih faktora, te ukoliko može dokazati da niži konverzijski faktori adekvatno odražavaju rizik određenih izvanbilančnih stavki, kreditna institucija takve interne konverzijske faktore može primijeniti pri procjeni rezerviranja za izvanbilančne stavke. Pri tome želimo napomenuti da kvaliteta instrumenata osiguranja ne utječe na procjenu visine konverzijskog faktora odnosno visine izloženosti (EAD), već na visinu potencijalnog gubitka (LGD) odnosno očekivanog kreditnog gubitka (ECL) koji je kreditna institucija dužna procijeniti za svaku izvanbilančnu stavku koja ulazi u obuhvat Međunarodnog standarda financijskog izvještavanja 9. Nadalje, ističemo da je pri procjeni rezerviranja određene izvanbilančne stavke kreditna institucija dužna voditi računa da utvrđeni novčani manjkovi predstavljaju očekivana plaćanja temeljem te stavke umanjena za iznose koje kreditna institucija očekuje da će primiti temeljem te stavke.

Broj pitanja	2017-726
Tema:	Neizvjesnost naplate kamatnih prihoda
Broj članka:	Članka 12. stavaka 3. i 6.
Datum objave odgovora:	28. kolovoz 2019.
Pitanje:	Kreditna institucija u svom upitu navodi kako je člankom 12. stavicima 3. i 6. Odluke propisano da postoji neizvjesnost naplate kamatnih prihoda te je kreditna institucija dužna primijeniti odgodu priznavanja kamatnih prihoda u računu dobiti i gubitka i ista evidentirati izvanbilančno samo za izloženosti kod kojih naplata nije obavljena u roku dvije godine, računajući od dana kada je nastupio status neispunavanja obveza. Nastavno na to kreditna institucija postavlja pitanje može li za sva potraživanja kod kojih smatra da postoji neizvjesnost naplate kamatnih prihoda odgoditi priznavanje kamatnih prihoda, neovisno o trajanju statusa neispunjenja obveza.

Odgovor:	Člankom 12. stavcima 3. i 6. propisano je da kod izloženosti koje nisu naplaćene u roku od dvije godine, računajući od dana kada je nastupio status neispunjavanja obveza dužnika, postoji neizvjesnost naplate kamatnih prihoda, te se odgađa priznavanje tih prihoda u računu dobiti i gubitka do njihove naplate. Tim odredbama nije zabranjeno da kreditna institucija i za druge kamatne prihode za koje procijeni da postoji neizvjesnost naplate odgodi njihovo priznavanje do njihove naplate, ako je isto podržano Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja.

Broj pitanja	2017-711/I
Tema:	Restrukturirane izloženosti
Broj članka:	Članak 14.
Datum objave odgovora:	28. kolovoz 2019.
Pitanje:	Sukladno članku 14. Odluke razlikuju se dvije vrste restrukturiranih izloženosti: restrukturirane izloženosti u rizičnoj skupini A i restrukturirane izloženosti u rizičnoj skupini B i C. Nadalje, navodi se da restrukturirane izloženosti u rizičnoj skupini A mogu nastati prolaskom razdoblja od 12 mjeseci koje je opisano stavcima 5. i 6. članka 14. Odluke nakon što je restrukturirana izloženost bila raspoređena u rizičnu skupinu B ili C, ali i uslijed provođenja mjere restrukturiranja kada restrukturirana izloženost ne zadovoljava kriterije iz stavka 2. i stavka 3. članka 14. Odluke. Može li se zaključiti da se odredbe iz stavka 7. članka 14. Odluke primjenjuju jedino na restrukturirane izloženosti koje su bile raspoređene u skupinu B ili C po izlasku iz tih skupina.
Odgovor:	Obzirom da stavak 7. članka 14. uređuje restrukturirane izloženosti neovisno o tome u koju rizičnu skupinu su klasificirani, razdoblje promatranja restrukturiranih izloženosti propisano stavkom 7. članka 14. Odluke primjenjuje se na sve restrukturirane izloženosti, uključujući i one koje su nakon restrukturiranja ostale u rizičnoj skupini A.

Broj pitanja	2017-711/II
Tema:	Prag značajnosti
Broj članka:	Članak 10. stavak 2., članka 14. stavak 4., članka 14. stavak 7.
Datum objave odgovora:	28. kolovoz 2019.

Pitanje:	U Odluci se na više mjesta navode kriteriji vezani uz kašnjenje od 30 dana i to u stavku 2. članka 10. Odluke, u stavku 4. članka 14. Odluke i u stavku 7. članka 14. Odluke. No, samo se u stavku 7. članka 14. ističe materijalna značajnost kod utvrđivanja kašnjenja od 30 dana. Misli li se u svim drugim slučajevima na kašnjenje s primjenom praga značajnosti koji Banka primjenjuje u definiciji statusa neispunjavanja obveza?
Odgovor:	Neovisno o tome što u svim navedenim člancima Odluke nije izrijekom navedeno, brojanje dana kašnjenja u plaćanju uvijek počinje kad iznos dospjelih neplaćenih obveza prijeđe materijalno značajni iznos iz Odluke o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 u dijelu vrednovanja imovine i izvanbilančnih stavki te izračunavanja regulatornoga kapitala i kapitalnih zahtjeva ("Narodne novine", br. 160/2013., 140/2015., 113/2016. i 87/2018.).

Broj pitanja	2017-711/III
Tema:	Specifični zahtjevi uslijed neučinkovitosti naplate
Broj članka:	Članak 12. stavci 2. do 7.
Datum objave odgovora:	28. kolovoz 2019.
Pitanje:	Kod implementacije stavka 3. članka 12. Odluke, je li ispravno interpretirati protek vremena od ulaska izloženosti u status neispunjavanja obveza na način da se promatra protek vremena u kojem klijent kasni, tj. sukladno broju dana kašnjenja. Na primjer: kod restrukturiranih izloženosti kod kojih je prethodno bio otkazan kredit, s klijentom je ugovoreno restrukturiranje. Klijent je nakon restrukturiranja počeo plaćati dug, no zbog činjenice da je cijeli plasman prije restrukturiranja bio dospio, klijenta se ne može oporaviti sve dok ne otplati cijelo dugovanje (prema Smjernicama o primjeni statusa neispunjavanja obveza na temelju članka 178. Uredbe (Eu) 575/2013). Ako bi se kod ovog slučaja sukladno stavku 3. članka 12. Odluke provelo umanjeње vrijednosti od minimalno 30% i nastavilo svakih 180 dana provoditi povećanje za 5%, to ne bi imalo poslovnog utemeljenja jer klijent cijelo vrijeme otplaćuje svoje dugovanje te je mišljenje da nema razloga za povećanje umanjeња vrijednosti kao rezultat neučinkovitosti naplate.
Odgovor:	Odredbe stavaka od 2. do 7. članka 12. Odluke odnose se na slučaj kada nastupi status neispunjavanja obveza dužnika, a procjena budućih novčanih tokova zasniva se na naplati iz instrumenta osiguranja. Ove odredbe primjenjuju se i na restrukturirane izloženosti dok god su klasificirane u rizičnu skupinu B ili lošiju budući da se tijekom perioda promatranja iz stavka 5. članka 14. Odluke treba potvrditi da je financijski položaj dužnika zasnovan na pouzdanim novčanim tokovima, te da se očekuju plaćanja dospjelih obveza iz redovnih novčanih tokova, a ne naplatom iz instrumenata osiguranja.

Broj pitanja	2017-682/I
Tema:	Primjena minimalnih umanjena vrijednosti
Broj članka:	Članak 12. stavak 3.
Datum objave odgovora:	28. kolovoz 2019.
Pitanje:	Na koji način se primjenjuju minimalna umanjena vrijednosti definirana u članku 12. stavku 3. u slučajevima kada se procjena budućih novčanih tokova ne zasniva na vrijednosti adekvatnih instrumenata osiguranja, odnosno u going concern scenariju? Navodi se primjer klijenta koji je stupio u status neispunjenja obveza (ulazak u NPL) prije više od dvije godine, a klijent uredno podmiruje svoje obveze (bez dana kašnjenja) te se procjena budućih novčanih tokova temelji na rezultatima održivog financijskog poslovanja. Smatra se kako za takove klijente nisu primjenjiva minimalna umanjena vrijednosti koja su definirana člankom 12. stavkom 3. (30% + dodatnih 5% svakih 180 dana). Isto tako iznosi se primjer klijenta u predstečajnoj nagodbi s djelomičnim otpustom duga ili djelomičnim prijenosom duga prema kreditnim institucijama u mezaninu (potraživanje s uvjetnim pravom konverzije u kapital).
Odgovor:	Za izloženosti u statusu neispunjavanja obveza koje nisu osigurane adekvatnim instrumentima osiguranja ne mogu se primijeniti odredbe članka 12. stavci 2. do 7. Ukoliko se u slučaju iz primjera, a u smislu članka 6. stavka 6., smatra da je nastao status neispunjavanja obveza u slučaju restrukturiranja izloženosti, a koje je rezultiralo umanjivanjem financijske obveze dužnika zbog značajnog otpusta ili odgode plaćanja glavnice, kamata ili, ako je primjenjivo, naknada, tu izloženost sukladno odredbama članka 14. potrebno je rasporediti minimalno u rizičnu podskupinu B-1, te se nakon razdoblja od 12 mjeseci, a ukoliko su zadovoljeni uvjeti iz članka 14., može rasporediti u rizičnu skupinu A.

Broj pitanja	2017-682/II
Tema:	Postupak s restrukturiranim izloženostima
Broj članka:	Članak 14.
Datum objave odgovora:	28. kolovoz 2019.

Pitanje:	Kreditna institucija traži tumačenje članka 14. (postupak s restrukturiranim izloženostima), odnosno traži potvrdu da restrukturirane izloženosti koje su bile raspoređene u rizičnu skupinu A te sukladno Odluci zadovoljavaju uvijete da i nakon restrukturiranja budu raspoređene u rizičnu skupinu A, podliježu posebnim pravilima definiranim u članku 14. stavcima 5. do 7. samo ukoliko dođu u status neispunjenja obveza u periodu od dvije godine od odobrenja restrukturiranje (a ne za cijelog vijeka trajanja tog ugovornog odnosa).
Odgovor:	Kod restrukturiranih izloženosti iz članka 14. stavka 3. Odluke, kod kojih kreditna institucija procijeni da ne postoje naznake vjerojatnosti da dužnik neće u cijelosti podmiriti svoje obveze, iste i nakon restrukturiranja mogu ostati u rizičnoj skupini A. Odredbe iz članka 14. stavka 7. Odluke se odnose samo na period nakon razdoblja iz članka 14. stavka 6. Odluke, a ne na cijeli vijek trajanja tog ugovornog odnosa.

Broj pitanja	2017-682/III
Tema:	Klasifikacija izvanbilančnih stavki
Broj članka:	Članak 15. stavci 2. i 3.
Datum objave odgovora:	28. kolovoz 2019.
Pitanje:	Kreditna institucija traži tumačenje članka 15. stavaka 2. i 3., odnosno traži potvrdu da se ograničenje definirano u stavku 2. (CCF=1) ne odnosi na pojedinačno značajne izloženosti klasificirane u rizičnu skupinu B1 ili lošiju, te da " <i>interne metode procjene konverzijskih faktora</i> " kako su navedene u stavku 3. uključuju i individualne procjene ispravaka vrijednosti za NPL izloženosti.
Odgovor:	Odredbe članka 15. stavka 3. omogućuju primjenu internih metoda kreditnih institucija za procjenu konverzijskih faktora ako kreditne institucije dokažu da niži konverzijski faktor adekvatno odražava rizik određenih izvanbilančnih stavki. Interna metoda procjene može uključivati i individualnu i skupnu metodu procjene konverzijskih faktora.

Broj pitanja	2017-681/I
Tema:	Definicija izloženosti
Broj članka:	Članak 3. stavak 1. točka 2.
Datum objave odgovora:	28. kolovoz 2019.

Pitanje:	Kreditna institucija postavila je pitanje tretmana nenaplaćene kamatne naknade kod utvrđivanja ukupne izloženosti prema klijentu tj. obuhvaća li pojam izloženost kako je definirano u članku 3. točki 2. Odluke nenaplaćenu razgraničenu naknadu koja prema Okružnici HNB-a: Naplaćeni kamatni prihodi koji se odnose na buduće razdoblje (Urudžbeni broj: 778-020/19-06-13/DO od 19. lipnja 2013., u nastavku teksta: Okružnica) umanjuje ukupnu izloženost klijenta. Nadalje, postavlja pitanje hoće li istovjetno postupanje biti i s premijom i/ili diskontom proizišlim iz modifikacije s obzirom da su isti dijelom efektivne kamatne stope kao i naplaćena naknada.
Odgovor:	Okružnica HNB-a: Naplaćeni kamatni prihodi koji se odnose na buduće razdoblje od 19. lipnja 2013. (Urudžbeni broj: 778-02-020/16-09-13/DO) dana je u kontekstu tada važećeg regulatornog okvira, Međunarodnog računovodstvenog standarda 39 i Odluka o klasifikaciji plasmana i izvanbilančnih obveza kreditnih institucija ("Narodne novine", br. 41A/2014. i 28/2017.) Budući da su ti propisi prestali važiti s 1. siječnja 2018. Okružnica više nije primjenjiva. Pojam "izloženost" je definiran člankom 3. točkom 2. Odluke, te isti uključuje sve bilančne i izvanbilančne stavke koje se odnose na pojedini financijski instrument, a koje su predmet Odluke o klasifikaciji. Kreditna institucija dužna je prilikom izračuna izloženosti uzeti u obzir svaku izloženost koja je u obuhvatu Međunarodnog standarda financijskog izvještavanja 9 Financijski instrumenti (u nastavku teksta: MSFI 9) i evidentirati te izloženosti sukladno odredbama MSFI-ja 9.

Broj pitanja	2017-681/II
Tema:	Status neispunjavanja obveza na razini proizvoda
Broj članka:	Članaka 6. stavak 2.
Datum objave odgovora:	28. kolovoz 2019.
Pitanje:	Smije li kreditna institucija na standardiziranom pristupu primjenjivati članak 6. stavak 2. Odluke odnosno procjenjivati status neispunjavanja obveza na razini pojedinog proizvoda za kategoriju stanovništva ako je isto u skladu s internim procesom upravljanja rizicima, obzirom da članak 3. stavak 1. točka 3. Odluke definira kategoriju stanovništva pozivajući se na članak 147. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 koji definira kategorije izloženosti za institucije na IRB pristupu, ali se pri tome ne poziva i na članak 123. Uredbe (EU) br. 575/2013 koji je primjenjiv za kreditne institucije na standardiziranom pristupu. Vezano uz članak 15. Odluke o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 u dijelu vrednovanja imovine i izvanbilančnih stavki te izračunavanju regulatornog kapitala i kapitalnih zahtjeva ("Narodne novine" broj 160/2013. i 140/2015., u nastavku teksta: Odluka o provedbi Uredbe) kreditna institucija navodi da

	su određeni pragovi značajnosti za potrebe članka 178. Uredbe(EU) br. 575/2013. Stoga postavlja pitanje primjenjuje li se članak 6. Odluke i na kreditne institucije na standardiziranom pristup ili samo na institucije koje primjenjuju IRB pristup.
Odgovor:	Vezano uz pitanje smije li kreditna institucija na standardiziranom pristupu primjenjivati članak 6. stavak 2. Odluke odnosno procjenjivati status neispunjavanja obveza na razini pojedinog proizvoda za kategoriju stanovništva ako je isto u skladu s internim procesom upravljanja rizicima skrećemo pažnju da se članak 127. Uredbe (EU) br. 575/2013 koji propisuje kategoriju izloženosti u statusu neispunjenja obveza sukladno standardiziranom pristupu poziva upravo na definiciju istih navedenoj u članku 178. Uredbe (EU) br. 575/2013. Stoga se i članak 15. stavak 1. točka 1. Odluke o provedbi Uredbe koji definira da se prag materijalnosti kao i definicija dužnika iz kategorije izloženosti utvrđena člankom 147. Uredbe (EU) br. 575/2013 odnosi i na one kreditne institucije koje primjenjuju standardizirani pristup. Zaključno, kreditna institucija na standardiziranom pristupu može primjenjivati članak 6. stavak 2. Odluke odnosno procjenjivati status neispunjavanja obveza na razini pojedinog proizvoda za kategoriju stanovništva, ako je isto u skladu s internim procesom upravljanja rizicima.

Broj pitanja	2017-681/III
Tema:	Brojanje dana zakašnjenja
Broj članka:	Članak 12. stavak 7.; članak 14. stavka 5.
Datum objave odgovora:	28. kolovoz 2019.
Pitanje:	Kreditna institucija traži tumačenja primjene članka 12. stavka 7. Odluke u vezi izloženosti za koje je kreditna institucija i po Odluci o klasifikaciji plasmana i izvanbilančnih obveza kreditnih institucija ("Narodne novine", br. 41A/2014. i 28/2017., dalje OoK) bila dužna povećavati ispravke vrijednosti zbog protoka vremena. Primjer: Na dan 31. prosinca 2017. dužnik kasni 1.920 dana po izloženosti i, unatoč tome što diskontirani procijenjeni novčani tokovi osiguravaju nadoknadivost 100% glavnice (i 70% izloženosti), glavnici je umanjena vrijednost za 60%. Banka je odlučila kvartalno procjenjivati nadoknadivost izloženosti i odlučila je primijeniti članak 12. stavak 7. Odluke. Na 31.3.2018. dužnik je nastavio kasniti i dani kašnjenja iznose 2.010. Koji bi bio ispravan pristup: umanjiti vrijednost izloženosti za 66% (povećanje za 6% u odnosu na potrebni postotak umanjenja vrijednosti na 31.12.2017.), ili umanjiti vrijednost izloženosti za 40% obzirom da članak 12. stavak 7. Odluke nema pravni kontinuitet u odnosu na OoK).

	Navodi se i primjer kada je na temelju procjene kreditne sposobnosti dužnika kreditna institucija zaključila da izloženost zadovoljava sve propisane uvjete iz članka 14. stavka 5. Odluke da se restrukturirane izloženosti koje su prije restrukturiranja bile raspoređene u jednu od podskupina rizične skupine B, te se postavlja pitanje mogu li te izloženosti biti klasificirane u rizičnu skupinu A nakon razdoblja od najmanje 12 mjeseci.
Odgovor:	Vezano uz upit kojim se traži mišljenje na koji način tumačiti primjenu članka 12. stavka 7. Odluke u vezi izloženosti koje i po odredbama Odluke o klasifikaciji rezultiraju povećanjem ispravka vrijednosti zbog protoka vremena ističemo da se predmetni stavak 7. članka 12. odnosi na izloženosti kod kojih naplata nije obavljena u roku od dvije godine, računajući od dana kada je nastupio status neispunjavanja obveza dužnika, te ga je svakih daljnjih 180 dana potrebno povećavati za još 6% izloženosti. Stoga se broj dana kašnjenja u slučaju iz stavka 7. ovoga članka treba računati od dana kad je nastupio status neispunjavanja obveza dužnika, neovisno o tome što je Odluka stupila na snagu 1. siječnja 2018. Zaključno, za izloženost iz primjera, koja je na dan 31. ožujka 2018. u kašnjenju 2.010 dana te na koju se primjenjuju odredbe članka 12. stavka 7. Odluke potrebno je provesti umanjene vrijednosti od 40% nakon protoka dvije godine od stupanja u status neispunjenja obveza, te 6% za svakih 180 dana do 31. ožujka 2018. godine što na dan 31. ožujka 2018. godine iznosi 42%. Odnosno ukupno umanjene vrijednosti za izloženost iz upita na dan 31. ožujka 2018. treba ukupno iznositi 82% izloženosti. Ujedno ističemo da kreditna institucija koja odluči primijeniti iznimku iz stavka 7. članka 12. Odluke dužna ju je konzistentno primjenjivati na sve izloženosti koje podliježu tim odredbama. Vezano za restrukturirane izloženosti ističemo da sukladno odredbama članka 14. stavka 5. Odluke kreditna institucija može restrukturirane izloženosti nakon razdoblja od najmanje 12 mjeseci klasificirati u rizičnu skupinu A ako su zadovoljeni svi uvjeti iz istog stavka, kao i rokovi iz stavka 6. istog članka. Odredbe članka 14. stavka 3. uređuju restrukturiranja kod kojih nije došlo do umanjene financijskih obveza dužnika i koji se tom činjenicom ne smatraju u statusu neispunjenja obveza. Međutim iste odredbe naglašavaju kako je i kod takovih restrukturiranja kreditna institucija dužna procijeniti postoje li druge naznake vjerojatnosti da dužnik neće u cijelosti podmiriti svoje obveze, te se navode indikatori koji i takove izloženosti klasificiraju statusom neispunjenja obveza bez obzira na prvotno navedeno